

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyílttér 1-50 Dinár, rendes 1.— Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VII. Évf.

Murska Sobota, 1928. június 3.

23. Szám.

A nettunói konvenciók.

Politikai életünk legfontosabb eseménye az utóbbi napokban az volt, hogy a kormány elhatározta, hogy a nettunói konvenciókat sürgősen a parlament elé terjeszti.

Ismeretes dolog, hogy Jugoszlávia jelenleg folytatott külpolitikája át van hatva attól a törekvéstől, hogy összes szomszédával a lehető legbékésebb viszonyt tarthassa fenn. A legnezebbnek mondható még a helyzet Olaszországgal szemben, mert a megkötött barátsági szerződés ez év június 27.-én lejár s ezt most valamely módon rendezni kell. Ebbe a rendezkedésbe beleesik a nettunói konvenciók kérdése, mert az olaszok a barátsági szerződés meghosszabbítását ezeknek a konvencióknak az elfogadásától tették függővé.

Úgy látszik, hogy a kormány csupa előzékenységből s hogy megmutassa Olaszország iránti barátságos érzelmeit, — a konvenciókat a parlament elé hozza sürgősen, hogy a barátsági szerződés lejártáig már el legyenek fogadva.

Politikailag tehát ez nagy fontosságú esemény.

Az ellenzék a nettunói konvencióknak most ily hirtelen napirendre hozását teljesen más nézőpontból ítéli meg. Ami magát a konvenciók elfogadását illeti, már ezt is károsnak tartja az országra nézve.

Majdnem azt lehetne mondani, hogy ép úgy mint a Rappolói szerződést, úgy ezt a „nettunói konvenciók“ néven ismert megállapodást is Olaszország diktálta, tehát ebből csak neki lesz haszna, csak az ő érdekeit szolgálja, — míg Jugoszláviának ezekből

POLITIKAI ÉLET.

Csehszlovákia külügyminisztere Benes dr. befejezte berlini tárgyalásait Schubert német külügyi államtitkárral s a két államférfi megvitatta az európai politika összes problémáit. Megállapítható, hogy a német és a csehszlovák kormány között teljes az egyetértés [Európa újjáépítését és a békepolitika folytatását illetően].

A kisantant demarsa a magyar kormányhoz. Londoni politikai körökben az a hír, hogy a kisantant a magyar kormányhoz demarsot szándékozik intézni a trianoni békeszerződések megváltoztatását illetően

csak hátránya lesz, — előnye semmi.

A rapallói szerződés teljesen nemzetiségű területen gázolt keresztül és vágta azt ketté s hogy mennyi szenvedés fakadt, az nyilvánvaló! Az olasz erőszak naponta érezhető azokon a vidékeken.

A nettunói konvenciók harmincegy pontból állanak, a melyek mindegyike Olaszország érdekeit látszik szolgálni. Ezeknek a konvencióknak a meghozatalakor sem a Tengeremellék — sem Dalmácia — sem Slovenia gazdasági faktorait meg nem kérdezte senki s innen van, hogy ott csak olasz előnyökről lehet beszélni, míg Jugoszláviának a konvenciók hátrányára vannak. Ha ezek a konvenciók hatályba lépnek, akkor minden jugoszláv be-, és kivétel Rijekán fog lebonyolódni, (Fiumén), míg Susák teljesen kimarad. A munkás kérdés megoldása, a konvenciók szerint az olaszok javára lehetővé teszi a szabad beözönlést és terjeszkedést különösen Dalmáciában. Így a többi konvenció is! Ez a jugoszláv érdekek sérelme.

Rothermere akció miatt. Allítólag az angol alsóházban kérdést fognak intézni a külügyminiszterhez aziránt, hogy az angol hivatalos körök mennyiben állanak vonatkozásban ezzel az ügygel.

Románia pénzügyi ellenőrzésével Gaston Jose francia pénzügyi szakértőt fogják megbízni. A román közvélemény eddig nem is tudott róla, hogy a külföldi kölcsön tartamára Romániát pénzügyi ellenőrzés alá helyezik, mert ezt Bratianu miniszterelnök eddig tagadta. Romániában ez a hír nagy elkeseredést keltett.

Az angol parlament alsóházának egyik legutóbbi ülésén

Épen azért a horvát politika, de most az egész parlamenti ellenzék határozottan ellene van a konvenciók elfogadásának s ezeknek a parlament elé való terjesztését egyenes kihívásnak tartja magára nézve s kilátásba helyezi, hogy a parlamentből kivonul.

Minden esetre feltűnő jelenség a mai helyzetben, hogy épen a külföldi kölcsön megkötését megelőzőleg merült fel most sürgősen ez a kérdés, habár a kormány úgy állítja be a dolgot, hogy összefüggés a két dolog között nincs.

Bárhogy álljon is a dolog, a konvenciók sorsa még nincs eldöntve s az ellenzék kijelentése szerint azt sem a horvátok, sem a szerbek nem fogják elfogadni.

A nettunói konvenciókat minden esetre alapjuktól fogva teljesen revidálni kell, mert ha minden tekintetben Olaszország kényekedve szerint lesz megkötve, az Jugoszláviának az Olasz érdekek előtt való túlságos előzékenységét jelentené.

Pr. M.

sén kérdés intéztek Chamberlain külügyminiszterhez arra vonatkozólag, hogy minő lépéseket szándékozik tenni abból a célból, hogy a magyar-román optáns perben végre már jogidöntés legyen hozható. A külügyminiszter kijelentette, hogy addig nem határozhat, míg a két érdekelt állam utolsó határozatai nem lesznek ismereteseek.

Görögországban új politikai korszak kezdődik, mely rendkívül nagy jelentőségű lehet. A liberális párt új irányt választott s ezért a párt elnöke Kafandarisz pénzügyminiszter lemondott, mire az egész kormány szintén beadta lemondását. A köztársaság elnöke erre Venizeloszt bizta meg kormány alakítással s egyben felkatalmazta, hogy a kamarát oszlassa fel, és írjon ki új választásokat.

Argentína fővárosában: Buenos-Airesben bomba merénylet történt, melynek tizenkét halottja és negyven súlyos sebesültje van. Az olasz konzulátus utlevél hivatalában egy faliszekrényben felrobbant egy bomba, mely a szobában levőket darabokra tépte. Capani főkonzul nem volt hivatalában s így megmenekült. Alig mult el ezen merénylet, mikor is egy közeli gyógyszer-tárban ismét bombát fedeztek fel, de ez még nem robbant fel, habár a gyújtó zsinórja már égett. A gyógyszer-tár tulajdonosa fasiszta vezér s így biztos, hogy a merényletek olasz fasiszta ellenes szervezetek művei s ezekkel a rendőrségnek már különben is sok baja volt.

Japánország beavatkozott a kínai háborúba és megkezdte Mandzsuriid megszállását és egyáltalában nem törődik azal, hogy ehhez a lépéséhez a többi nagyhatalom mit szól. Pedig Amerikában emiatt nagyon ellenséges a hangulat Japánország

B. S. A.

MOTORKERÉKPÁR

világhírű

Schmel Armis Ltd. Birmingham gyártmány a legjobb

Azonnal kapható

Maribori kerületben

AUTOMOBILES MOTOCIKLES, MARIBOR, Trg Svobode 6.

Prekmurjében: **NEMECZ JÁNOS** vas és gépkereskedésében **Murska Sobota**

íránt. A japán csapatok főhadiszállása Mukdenban van s itt összpontosították a tehnikai csapatokat is.

A külföldi nagyhatalmak egyseges frontja Japán viselkedése miatt teljesen felbomlott, mert a japánok az amerikai parancsnok rendelkezéseinek egyenesen szembe szállottak. Ezért az amerikai parancsnok visszavonta csapatait az idegenek által lakott területekről s így most a Kinában lakó európaiak teljesen védelem nélkül maradtak és ezek az emberek most kétségbe vannak esve, mert könnyen a kínai hordáknak eshetnek áldozatul.

Japánország pedig csak abban az esetben akar védelmet nyújtani az európai idegeneknek, ha a többi nagyhatalom beleegyezik Mandzsúria megszállásába. Így az itteni helyzet nagyon súlyos.

Politikai szemle.

A jugoszláv politikai világot a nettunói konvenciók ügye tartja izgalomban. A kormány jól tudja, hogy ezeknek parlamenti vitája igen éles és viharos lesz, mert az ellenzék mindent el fog követni, hogy a konvenciók ratifikálását jelenlegi formájuk és szerkezetük szerint megakadályozza. A kormány állítása szerint a konvenciók napirendre tűzése nem olasz nyomásra történt ugyan, (az angolok addig nem adnak kölcsönt. Sz.), de a kormány mégis jobbnak látja, ha a kölcsön tárgyalások eltolódnak s nagyon valószínű, hogy még egy hónap is eltelik, míg bizonyos előzetes kérdéseket el fognak intézni.

Ma legfontosabb az, hogy Olasz-

ország és Jugoszlávia viszonya egymással szemben tisztázva legyen. A világ közvéleménye ma nincs tisztában azzal, hogy tulajdonképpen miféle konfliktus van a két állam között, pedig ebből a konfliktusból súlyos bajok származhatnak. Mivel pedig a nettunói konvenciók még most sincsenek rendezve, az Olaszországgal való viszony tekintetében már régóta zavart okozó tételként szerepelnek. Ezek a konvenciók még a Pasics-Pribicevics kormány idejéből származnak, s a konvenciókat a Pasics-Radics kormány idejében írták alá s egyszer már voltak is a parlament elé terjesztve.

Angliában, a konvenciók ratifikálásának terve igen jó hatást keltett, mert attól remélik, hogy kelet-európa békéje megszilárdul. Pótlólag pedig a jugoszláv aggodalmakat el lehet osztani ép így Albánia felől is megnyugtató lesz a helyzet, s Jugoszláviának nem kell majd az olaszok albániai terjeszkedése miatt aggodnia.

A dinár stabilizálásának kérdésében az eddigi hírek szerint 9.18 árfolyamon történt megállapodás a kormány tagjai között, hacsak előre nem láthatóan nem fognak külön kívánságok ez érdemben felmerülni.

A nettunói szerződésekkel kapcsolatban a kormány még előbb a dalmát agrár törvényt és a dobrovoljacokról szóló törvényt is leakarja tárgyalatni, amely törvényeket az ellenzék már rég sürget s a dalmáciai agrár reformra vonatkozólag Radics Pavle adott is be javaslatot. Ezt a javaslatot a kormány most össze egyeztetni a saját javaslatával s úgy terjeszteti a parlament elé.

Az ellenzék abban bizakodik, hogy a nettunói konvenciók a kormány bukását fogják előidézni s azután következik majd egy koncentrációs kormány, mely hivatva lesz a konvenciók sorsát elintézni.

Zúgó erdő.

Zúgó szálfák olyanok vagytok,
Mint egy-egy félelmes király . . .
Szembe szállva bösz vad viharral,
Mely zord télen felettetek jár.
Ha borzalmas nótát zúg a szél,
Közöttetek nem kél félelem
És sötét, hideg éjszakákon,
Nem tudjátok, mi a gyötrelmem.

De majd, — midőn szeliden sóhajt
Langyos nyáron az esti szellő,
A ti lomb-homlokotokra is
Kinzó, gyötrelmes aggodás jő:
Ma tán szeliden mosolyg a nap —
De ki tudja, a holnap mit hoz?
Vajjon a fellegek királya
Nem lesz-e majd nagyon haragos?!

Tán nem — hiszen szelid táncot lejt
Közöttetek az arany-napsugár;
De jaj, ott túl a messze tájon
Félelmetes sötét felleg jár!
Hull a jég, zúgó vihar bömböl
És a nagy király földik hajol . . .
„Villámverte” büszke homloka
Ilyen ellennel nem dacol!

GÁLOSSY.

HIREK.

— Uj ügyvéd. Dr. Fleck Frigyes, aki nyolc éven át volt Dr. Hojnik maribori ügyvéd irodájának vezetője s aki máj. 18-án kiváló sikerrel tette le Ljubljanában az ügyvédi vizsgát, június 1-ével Murska Sobotában telepedik le mint Dr. Czifrák János ügyvéd társa.

— Eljegyzés. Bács Irmát Murska Sobotáról eljegyezte Vogler Viktor, Cankovai kereskedő és birtokos. (Minden külön értesítés helyett.)

— Sport-hír. Ping-Pong. Murszka Szobota: Csakovec 9:7. Vasárnap, i.

hó 27.-én játszotta le, a helybeli négy tagból álló Ping-Pong együttes, az első nyilvános versenyét, Csakovecen. A verseny eredménye 9:7 Murszka Szobota javára. Városunkat E. Nádai, J. Nemeč, L. Nemeč és I. Vályi képviselték, Csakovecét pedig G. Legenstein, Kovacsics, Nyiri és Szocsics. A legszebb játékot a két Nemeč nyújtotta, kik teljes mértékben beváltották a hozzájuk fűzött reményeket, utánuk G. Legenstein érte el a legnagyobb pontszámot.

— Eljegyzés. Szvétec Béla zbigovci földbirtokos és korcsmáros eljegyezte magának Kodila Iván tisinaí uradalmi intéző bájos és kedves leányát Irénkét. Sok boldogság kísérje őket eme elhatározásukban.

— Ekszhumálás. Mint azt lapunk egyik legutóbbi számában megírtuk, Dervarics József szebeborcei gazda fiatal felesége valami családi perpatvarból kifolyólag felakasztotta magát, kit annak rendje-módja szerint el is temettek. Most egy névtelen feljelentés jött az ügyészség kezébe, melyszerint hozzátartozói a fiatalasszonyt előbb megmérgezték, aztán felakasztották. Az ügyészség a holttest kiadását elrendelte ami május 28.-án meg is történt, s a boncolás után kivett belső szerveket, a mérgezés megállapítása végett a ljubljanaí bonctani intézetbe küldték. A körülményekből megállapítható ugyan, hogy öngyilkosságról lévén szó, de a további vizsgálat van hivatva az igazságot megvilágítani.

— Vásár Puconcnén. Május 28.-án tartott meg az első puconci évi rendezés marha és kirakodó vásár. A forgalmáról mindig híres puconci vásár azonban most nem a legjobban ütött be. Marha felhajtás ugyan 468 drb. mellett nem volt rekord, de hogy mindamellett 204 drb. adatott el, az mégis azzá teszi. A kirakodó vásár szomorú volt a vásári kereskedőkre, de még a

A fagyos szentek.

(Nemes állatorvostól.)

(Folytatás.)

Nézzük hát mi a dér és miért hűl le a levegő? Egy második alapismeretre van szükségünk, a hőkisugárzásra. A „meleg testek” (nap 7000° C, a fűtött kályha, melegvérű élő állat 37-39° C, a föld, stb.) legkisebb részecskéi mozgásban vannak (molekuláris mozgás) minél melegebb a test, annál nagyobb távolságban vannak ezek a molekulák egymástól és annál erősebben, szaporábban rezegnek. Már 100° C-os fekete test kisugárzó rezgései hullámhossza csak 750-szer nagyobb mint a milliméternek egymilliomod része. Ezért lesz nagyobb a meleg test minden irányban: hosszában, szélességében és vastagságában (mélységében). Ezen testekből kiinduló rezgés átvődik a világűrben levő éterre, nem a levegőre, amely azt hullámszerűen igen gyorsan tovaterjeszti, míg valamely hőfogható testbe nem ütközik, amelynek legapróbb részecskéit szintén rezgésbe hozza és ezáltal a test felmelegszik anélkül, hogy magát a levegőt felmelegítené. A nap mindenfelé kisugározza a rettenetes melegét. A sugarak egy része a csillagokba, így a földbe is ütközik

annak felületét nagyobb, szaporább molekuláris rezgésbe hozza, amitől a föld felmelegszik, ellenben a levegő 4 kilométer magasságban 0 fokos avagy — 10 fokos is lehet. Lejebb a levegő egyre melegebb, mert a földdel közvetlen érintkezés hőkicserélődés, hőtovaterjedés, hőkeverés, de nem hőkisugárzás folytán megmelegszik.

Ugy a föld, mint az azt körülvevő légburoknak állandó hőkisugárzása a hideg világtérbe legnagyobb napkelte előtt, csendes, derült időben, amikor a légrétegek elhelyeződése állandó, tartós, stabil. E hőkisugárzás, hővesztességgel lehüléssel jár. A lehült talaj a felette levő levegőből átveszi a hőérntkezés után, de meg mindjárt ki is sugározza a világűrbe. Ilyenkor a magasabb légrétegek melegebbek mint az alsók. A nehezebb hideg levegő lefolyik, lesüllyed a mélyebb völgyekbe, katlanokba. Ezért fagy el több és jobban a mélyebben fekvő vidékeken, mint a hegyoldalakon.

Ugye kérem, már sejtí, miért nem babona a fagyos szentekről ismeretes néphit?

Ilyen helyzet, a dér és fagy keletkezéséhez szükséges viszonyok a földön és levegőben, rendszerint, de nem évenként, május közepe táján és 25.-ike körül szokott lenni közép-Európában.

A nyári megre való áttérés ritkán megy fokozatosan, mivel hogy általában a természetben a reimsziók (elárbhagyás javulás) és az exacerbiók (elkeserítés, súlyosbodás, rosszabbodás) váltakozásával történik minden. A téltől a nyárba apróbb fagyokkal lehülésekkel kapcsolatosan felmelegszik a talaj, a nyárból a télbe apró felmelegedésekkel (vénesszonyok nyara) lehül a föld: május éppen az a hónap amikor a talaj már egy kissé felmelegedett s tőle a vele érintkező levegő is. Esők már ritkábbak ilyen idő tájban. A kitágult meleg levegő bár sok párat bír elnyelni, de nem kap, mert nincs. Amíg felhős az égbolt, a kisugárzott meleget a felhők visszaverik a földre, nem hűlhet le a föld. Ámde éppen májusban gyakran feltisztul az ég, nincsen felhő, a csillagok tisztán láthatók, villognak, csendesebb lett az időjárás, stabilok a légrétegek, a szelek is ritkák, szárazok, a hőkisugárzás igen nagy. Néha akkora a hővesztesség, hogy a harmatpont a fagypontra alá esik. A pára most is lecsapódik, de nem harmat alakjában, hanem apró fehér ágasbogas szabályos kristályok alakjában, amelyet „dér”-nek nevezünk.

Ezek után könnyen mondhatná valaki, júliustól—szeptember végéig többször észlelhetők a felorolt feltéte-

lek, még a nappali és éjjeli időhosszúságok is ugyanazok lesznek mint májusban, még sincsenek rendszeren fagyok; dér nem jelentkezik? Ez pedig azért van, mert májusban a levegő legfelsőbb rétegei a leghidegebbek (— 80, sőt — 90 fokon aluliak). A kisugárzás annál erélyesebb, minél hidegebb a környezet, aug. szept.-ben már melegebbek a légrétegek felett is. Májusban a föld talajának csak pár centiméteres vastagsága meleg, lejjebb hideg a tataraj. Nincsen tartalék hője ha a vékony réteg lehült; ellenben jul.—szept. hónapokban mélyen meleg a föld, ha a felső réteg le is hűl, még van annyi tartalék hő, hogy a harmatpontnak nem lehet a fagypontra alá jutni. Májusban keleti száraz szelek vannak, a levegő száraz. Oly kevés benne a pára, hogy nulla fok felett nem tud a levegő telítve lenni vele, csak a fagypontra alatt. Ellenben később nedves óceáni nyugati szelek a pára tartalmát fokozzák annyira, hogy 5—6° fokú melegenél már harmatpont van. Ilyenkor a növényzet nem fagyhat el, mert amint a harmat kiválott, a hőmérsék a növényzeten nem sülyedhet fagypontra alá; mert a hőkisugárzás és a párolgás megszűnik, nagyon erősen megcsappan.

korcsmárosok is panaszkodnak, ami a sok mulatságnak, s a még nagyobb pénztelenségnek tudható be. Azt hisszük, legjobb üzletet az csinálná, aki pénzt hozza eladásra . . .

— Takarékos és hitelszövetkezet Puconcin már megkezdte működését, melyben több mint ötmillió dinár kezeskedik a betétszek betétjeiért, miután az alapítók teljes vagyonnal felelnek annak biztonságáért. A betétek 5 és 1/2-től 8%-ig kamatoztatnak, míg kölcsönt tisztán 11%-ért folyósít adóslevélre. Hivatalos órák minden vasárnap d. u. 1/21—1/23 óráig.

— Az új vasuti menetrend híába kecsgetett egy új beosztással mely szerint kaptunk volna a M. Szobota—Hodosi vonalon egy pár iskola vonatot. Mint minden más reményünk, ez is a Mura sebes árába pottyant. Maradt minden a régi, még olcsóbb sem lett az utazás.

— Egyházi hír. Szakovics József volt turniscei plébános állásáról lemondott s nyugdíjaztatását kérte. A turniscei plébániát — ahol kápláni állás is van rendszeresítve, most Greif János provizor egyedül adminisztrálja. Szakovics átköltözött Magyarországra, ahol a Szombathely-egyházmegyében, az alsószőlőki plébániát foglalta el, amely jelenleg épen üresedésben volt.

— Halálos lövés érte Terbocsa István turniscei 30 éves gazdálkodót. Terbocsa kocsiával az egyik turniscei vendéglőnél időzött, midőn egyik lova egy más fogatban levő ló felé rugdosott. Terbocsa a lovak közé ment, hogy a további bajnak elejét vegye s közben érte a hasát elülről egy rugás. Terbocsát beszállították a murszka-szobotai kórházba, ahol meg is operálták, de állapota válságosra fordult s műtét után május 28.-án meghalt. Terbocsát hozzátartozói hazaszállították Turniscei cséresre s ott temették el május 30.-án nagy részvétellel. Özvegye és öt kis árvája siratja.

— Betörés. Puconcin, a volt Kuzmics-féle korcsma mézarszékébe május 21.-éről 22.-ére virradó éjjel ismeretlenek betörték, s onnan, az ottan elraktározott Benkó brezovcei tojáskereskedő tulajdonát képező kétezernél több darab tojást elvitték.

— Vigyázat, fontos! Mindazok, kiknek háborúelőtti betétjük van a postatakaréknál, Budapesten, betéti könyvecskéjük és jugoszláv honpolgárságot igazoló hivatalos iratjuk melléklése mellett követelésüket legkésőbb június hó 30.-ig jelentsék be a legközelebbi póstahivatalnál, vagy az SHS póstatakarékpénztárnál Beogradban, vagy ennek fiókjánál Ljubljánában, különben elveszítik követelési jogukat. Amennyiben blankettát nem lehetne megszerezni, a következőképp kell a kérvényt megírni, de államnyelven: Alulírott . . . községből bejelentem a budapesti (bécsi) póstatakarékpénztárnál fennálló . . . korona . . . követelésemet a takarékkönyvre elhelyezett betétem alapján. Egyben felhatalmazom a beográdi póstatakarékhivatalt, hogy fenti követelésemet, illetve értékpapíromat átvegye és kötelezem magam, hogy viselem az átvételből származó minden

költséget. Követeléseim igazolására csatolom az alábbi okmányokat: 1. Betétkönyvecskét. 2. Tartozkodási és honossági bizonyítványt. Kelt . . . Alulírás . . .

— Postaautó-járat Murszka Szobota és Rogasevci között már a múlt hónap folyamán megnyílt. Az autó egyben személyforgalmat is lebonyolít, mely a felső vidék lakosságának nagy előnyére szolgál s általános megelégedést szül. Ezen a vonalon a táviró és a telefon forgalom is megnyílt.

— Rothermere lord fia Eduard Hamswort társaságával elutazott Magyarországról. Meglátogatták Szegedet, hol az alföld népe vonult fel előttük magyar nemzeti viseletben. Majd Debrecenbe rándult, Rothermere megcsodálta a hortohágyi délibábót. Az angol uraknak mindenütt magyaros vendégszeretettel volt részük s a lelkes fogadtatás valósággal elbűvölte őket. Debrecenben érdekes epizódot láttak, midőn kirándultak a román határ felé. A román határ mentén fegyveres katonák nyüzsögtek, a fákon meg gépfegyverek voltak elhelyezve s Magyarországra fordítva. Az angol urak méltatlankodva nyilatkoztak erről a játványról. Visszatérve Budapestre, még a magyarországi újságíró egyesület vendégei is voltak utóljára s május huszonötödikén a mátyásföldi repülőtérről elutaztak repülőgépeiken hazájukba.

— Nobile tábornok az északi sarkon. Nobile tábornok szikratáviratban tudatta, hogy elérte az északi sarkot léghajójával. Először lebecsátotta az olasz trikolor, husz perc múlva a pápa által küldött vaskeresztet. Mindez Olaszországnak a világháborúba való beavatkozás napjának évfordulóján történt. Az »Italia« olyan területeken repült, ahol eddig még ember nem fordult meg. Vagy 1000 kilométer hosszú terület sávról tudományos felvételeket készített. Grönland és a Spitzbergák északi partjai felett is ismeretlen helyeken mozgott a léghajó. Visszatérőben óriási szélviharral küzdöttek és Vadsöben kellett volna leszállaniok, hova előre értesítést küldöttek. — A léghajó a jelzett időre nem érkezett meg sőt nem is adott magáról többé hírt sem. Most az egész világ aggodalma kíséri a léghajó sorsát, mert fűtőanyaguk már biztosan elfogyott s el sem képzelhető, hogy a szélvihar merre sodorta őket. A léghajón összesen tizenhat ember van — ebből kilenc főnyi a legénység. Mindazonáltal, hogy a baj igen aggodalmas, Nobile tábornokot és társait még nem tartják elveszettnek. — Megmentésükre expedíciók mennek.

— A magyar futball csapatok a Vajdaságban nem szerepelhetnek. A belügy minisztérium utasította a budapesti jugoszláv követség utlevél osztályát, hogy vajdasági vendégszerelésre magyar futball csapatoknak ne adjon beutazási engedélyt, mert szereplésük nem kívánatos. Egy beográdi lap, — a Politika — sajnálkozva is erről, mert a magyar csapatok viselkedése min-

dig sportszerű és lojális volt.

— Mérges gombátél betegedett meg Sztrezemann német birodalmi külügyminiszter. A rendőrség kutatja, miképen került Sztrezemann asztalára a mérges gomba.

— Olasz ellenes tüntetések Dalmáciában és Szlovéniában, a nettunói szerződésnek a parlament elé való beterjesztése miatt több városban történtek. Split városban a képviselőtestület közgyűlésén tiltakoztak a nettunói szerződés ellen s annak a napirendről való azonnali levételét követelték. A szerződés ellen maga Trumbics Ante volt külügyminiszter beszélt a legélesebben. Ljubljánában az összes diákság tüntetett annyira, hogy egy olasz zászlót elégettek s Gavotti olasz konzul lakása előtt is zavarogtak, de itt rendőrség erélyes közbelépésére a tüntetés abban maradt. Többeket letartóztattak. Sibenikben a tüntetésnek halálos áldozata lett egy fiú, kit véletlenségből őt meg egy csendőr puska tussal. A tüntetők Lauzetti olasz konzul villája elé vonultak, kövekkel bevették az összes ablakokat a konzul kutyáját agyonlőtték, a Dalmatika olasz bank berendezését szétrombolták, épígy a Buglia olasz hajózási vállalat irodáját is. Az ott talált olasz zászlót elvitték s az uccán szétépték. A rendőrség és a csendőrség nagy nehezen tudta elfojtani a további megisméltendő tüntetéseket.

— Új közoktatási törvény készül, mely teljesen újjá szervezi a közoktatást s az iskola rendszert. Az egész országban be fogja vezetni a hat osztályos elemi iskola rendszerét. A közép iskolák száma redukálva lesz.

— Az első rakéta autó Berlinben felszállt és két percig tartózkodott a levegőben. Ez a rakéta autó egy kocsi, melynek fekete karosszériája van. Előbb előadást tartottak erről az új forgalmi eszköztől, majd felült rá a feltaláló: Opperl Frigyes s mikor már felhelyezkedett a nyeregszerű ülésbe, egy kis zizegés, majd zugás után a gép hátsó részéből szikra pattant ki, majd láng, utána sűrű füst s a gép már a levegőben volt. Egy szempillantás alatt ellövelt a sok ezer néző feje felett s azután ismét a földre szállt. A kísérlet két percig tartott. Mindenki csodálkozva nézte ezt a rettentő kísérletet s megálapította a közönség, hogy bizony ez roppant vakmerő vállalkozás s igen veszedelmes.

— Mi van a koronás nyugdíjasokkal? A koronás nyugdíjasok ügye (leszámítva, hogy az adót bevonták a felemelt fizetésből, és leszámítva azt az előmenetelt, hogy a nyugdíjasok az országos tisztviselő egyesületnek százöt dináros levonása ellenében kényszer tagjai lesznek, már

végképen eltűnt reménynek látszott. A Glavna Kontrola aggályoskodása, illetve akadékoskodása a már végképen megérett ügyet teljesen elodázta, úgy hogy manapság megsem mondható, mikor lesz ebből a dologból valami? Végre most úgy értesülünk, hogy a KDK megkönyörül a nyugdíjasokon s belátva ezt a céltalan nyomorgatást, a nyugdíjasok ügyében energikusan fog fellépni. Reméljük, a beavatkozásnak lesz eredménye!

— Hat gyermekét ölte meg egy elmebeteg földműves asszony Orosházán. Boldogtalan családi élete miatt átvágta a nyakukat. A szomszédok a 6 hó és 6 év közötti gyermekek sikoltására elősiettek, de csak az asszony öngyilkosságát tudták megakadályozni. A rémes tett elkövetésekor az apa nem tartózkodott otthon. Az asszonyt átadták a bíróságnak.

— Kun Bélát a bécsi fogházban erősen őrzik, mert attól tartanak, hogy vagy a barátai szöktetik meg, vagy pedig az ellenségei kerítik hatalmukba.

— A házassági kötések száma Svájc köztársaságát kivéve, az egész világon csökkent a múlt 1927. ik esztendőben. Államférfiak, orvosok, papok, nevelők foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy a házasság kötések számát miképen lehetne fokozni?

— Voronov professzor az embereknek száznegyven-százötven éves életkort jósol azon esetben, ha az ő módszere alapján megfiatalítják magukat. Akkor azután majd az emberek minden öregedési folyamat nélkül egyszerűen csak hirtelen elhalnak. Ő ezt így nagyon is természetesnek tartja

Egy jobb házból való fiú

mészárosinasnak

azonnal felvétetik KEMÉNY MARKONÁL Murszka Szobota.

Árverési hirdetés.

Községi vendéglő Šalovcin 1928. évi július hó 1.-én d. u. 2 órakor a helyszínén nyilvános árverésen 1929. január 1.-től 1931. december 31.-ig terjedő időre bérbe adatik. Kikiáltási ár 6000 Din. Árverési feltételek megtekinthetők a községbirónál.

Šalovci 1928. május 20.

Községi előljáróság.

Pincérinásnak

egy jobb házból való inas azonnal felvétetik TURK vendéglőben Murszka Szobota.

Terjessze és olvassa a „MURAVIDEK“-et

TORMA.

„Láncsi, mért nem huzatod ki fogadat, ha fáj?“

„Minek, majd bucsukor úgy is kiütik, addig várok veled!“

Egy trafikban két idősebb hölgyszokott kiszolgálni. Az egyik a világosabb szivarokat külön rakta egy skatulyába s ebből szokta a rendes vevőit kiszolgálni.

Egy alkalommal sétálni ment s a másik kisasszony egy rendes vevőnek a barna szivaros skatulyát helyezte eléje.

Erre a vevő megkérdezte:

„Kérem, hol van a másik skatulya?“

„Elment sétálni“ volt a válasz.

Tisztelendő: Beszélj, kis fiam, Kainról! Mit tudsz róla?

Fiu: „Oh, kérem, tisztelendő ur, nem is érdemes beszélni róla, igen rossz gyerek volt!“ — azt mondta a mama!

GAZDÁLKODÁS

Lóvel való bánásmódot sajnos nagyon kevés prekmurjei lovas gazda tudja; ezért hasznára leszek a köznek, ha néha-néha leírom, hogy hogyan kell „felszerszámozni“ és „befogni“, kocsizhoz szíjazni, kötni a lovat, hogy az a hivatásának megfelelőhessen, munkájában akadályozva ne legyen. Mielőtt a felszerszámozáshoz fognék, le kell írnom a szerszám (kantár, hám) legfontosabb alkatrészeit és minden alkatrész hivatását. Legfontosabb része a szerszámnak a mellszifavagy a teher húzásra használatosnál, a kumet és az azokra erősített szíjak, kötelek, amelyekkel a mellszif v. kumet a kocsihoz, szekérhez erősítve lesz: ezek neve „istráng“. Nem kevésbé fontos az állat kormányzásához, vezetéséhez szükséges készülék a kantárban levő »zabla« a gyeplőkkel. Minden egyéb szíj csak arra való, hogy azokkal a legfontosabb kantár és hámrészek a lóhoz csatoltassanak) kivéve a »tartó szíjat«, amely dombos kidékre avagy könnyű gyorsan mozgó vocsiban fogott lónál erőfelfejtésre okvetlenül szükséges. Lássuk talán jelölősször a zablát.

A zabla. A ló vezetésére, fékezésére, különféle zablák vannak, melyek lényeges része a nyelvre és foghíjas részre helyezett egyenes, gyengén hajlított, térdben törött, vékony, vastag gyengén csavarmentes mászkor bórrel, gumival bevont vashenger, amelynek két végén 1—1 karikát alkalmaznak a gyeplőszárok rácsatolására. Fékezésére néha ezen zablák nem elég erős nyomást, fájdalmat okoznak, s ilyen esetben a »kemény zabla«, emelős vagy emelővel ellátott »láncos« zablát kell fékezésre alkalmazni. A »keményszájú« lónak »lésebb« zablát adunk, a »puhaszájúnak« pedig gumimmal bevont vastag vashengert helyezünk a szájába. Leggyakrabban a középen összehajtható emelő nélküli zablát használják. A zabla

ugy legyen a kantárra csatolva, hogy a szájszögek ne legyenek felhuzva, de ne is lógjon, hogy a ló nyelvével a tájából kitolhassa. A láncos zablánál ezen kívül még arra is ügyeljünk, hogy az »álladó« állalatti lánc ne legyen szoros, 1—2 ujjal az állkapocs és a lánc közé be kell férniük. Fontos kelléke a zabláznak, hogy láncsol fél napi egész napi alkalmazása felhorzsolásokat okozzon, mert azok néha nyálkahártya sőt csontelhalást okoznak. Piszkos, rozsdás, bűzös, zablák néha a kényesebb lovaknál nyálfolyást okoznak, az undor miatt. Ha befogott lovat utközben etetni vagy itatni kell, vegyük ki a zablát a szájából.

KÖZGAZDASÁG.

— A háboru előtti postatakarék betétek bejelentése. A konvenciók értelmében össze kell írni az állampolgárok követeléseit még pedig a takarékbetétek alapján és a járadék könyvecskék, illetve adozó bizonylatok alapján a követelések bejelentését a posta takarékpénztár és annak fiókjai veszik át. Minthogy az össze írást legkésőbb 1928. június 30.-ig végre kell hajtani. Minden bejelentéshez csatolni kell: A) Takarékbetéteknél: 1. betétkönyvet, 2. az állampolgársági bizonyítvány. B) Járadék betéteknél: 1. járadék könyvecskét, illetve depo bizonylatot: (Depotschein), 2.) az állampolgárság igazolását. Az elhaltak betétjeinek kikérésével a bejelentőnek biroi ítélettel kell igazolnia, hogy teljes koru örökös. Abban az esetben, ha a járadék-könyv, vagy depóbizonylat elveszett, írásbeli nyilatkozatban kell felelősséget vállalni minden kárért, ami az értékpapírok kiadása folyán előállhat. Az elkészített fejentéseket nem fogják figyelembe venni.

— Junius 2.-ától II.-ig tartják meg a ljubljani nemzetközi VIII. kereskedelmi mintavásárt. A vásár igazgatósága állandó igazolványokat adott ki darabonként harminc dinárért, amelyek az utast a legrövidebb uton történő viszeszautazás alkalmával fél áru menetjegy váltására jogosítják. Az utazás a fenálló szabályok szerint megszakítható. Igazolványok a Lloyd titkári hivatalában kaphatók.

SPORT.

„S. K. MURA Nogometna sekcija“.

Tréning minden kedden és csütörtökön délután 6 órakor. Vasárnap meg 6 órakor lesz megtartva.

Csapatkapitány.

Értesítés.

Cankován június hó 4.-én marha és kirako vásár lesz megtartva.

Előljáró.

VELIKA OBČINA Murska Sobota,

naznanja, da začne poslovati dne 1. junija 1928. v Murški Soboti

OBČINSKA HRANILNICA.

Svoje poslovne prostore bo imela v sobočkem občinskem domu ter bo odprta vsak delavni :- :- dan od 10—12 ure dopoldne. :- :-

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun. Posojila daje na vknjižbo in tudi na menice ter vrednostne papirje.

V občinsko hranilnico dane vloge so popolnoma sigurne, ker garantira za vse njene obveze Velika občina Murska Sobota z vsem svojim lastnim premoženjem in z vso svojo davčno močjo

BENKO I. r. župan.

KERESKEDELEM.

ÁRU:

LJUBLJANA, junijus 1.

100 kg.	Buza	Din.	365—
»	Rozs	»	360—
»	Zab	»	300—
»	Kukorica	»	325—
»	Köles	»	800—
»	Hajdina	»	275—
»	Széna	»	50—65
»	Bab cseres.	»	450—500
»	vegyes bab	»	350—
»	Krumpli	»	75—100
»	Lenmag	»	370—380
»	Lóhermag	»	2200—2600

M. SOBOTA junijus 1.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7.—	8.—	9:50	10.—
Üsző	6.—	7.—	8:50	9.—
Tehén	3.—	4.—	5.—	6.—
Borju	—.	—.	12.—	12:50
Sertés	—.	—.	18:50	14:50
Zsir I-a	—.	—.	22.—	26.—
Vaj	—.	—.	—.	35—45
Szalonna	—.	—.	25.—	28.—
Tojás 1 drb.	—.	—.	—.	1.—

PÉNZ.

1 Dollár	=	Din.	56:70
1 Pengő Budapest	=	»	10.—
1 Schil. Bécs	=	»	7:99
1 Kor. Praga	=	»	1:67
1 Lira	=	»	2:46
Zürichben 100 Din	=	9.135 sfrk.	

PRODA SE

na „Goričkom“ se proda lepo posestvo z hišo in pritiklino vred — 8 orolov njiv, travnikov, gozda in sadonosnika z lepim sadnim drevjem — skupno ali po posameznih parcelaj. Vprašati v odvetniški pisarni dr. JOSIPA GOLJEVŠČEK v Murški Soboti.

ELADÓ

Goricskon szép birtok házzal és mellékhelyiségekkel, 8 hold szántóföld, rét, erdő és gyümölcsös-sel együtt, esetleg külön parcellák szerint. Megtudható Dr. Goljevšček JOZEF ügyvédi irodájában M. Sobotá.

„PUCH“

Biciklik
Motorkerékpárok
kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók
Nemecz János
vas és gépkereskedésben
Murska Sobota.

Vsakovrstne sirove
in svinjske kože
k u p u j e
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

SZNEJÉ I MLADO'ZENCI!

Prve kak szi szpöküpjete Vase potrebscine za 'zenitev poglednite v trgovino A. KIRÁLY M. Sobotá, glávni trg, gde je velika záloga i zberá v korinaj vencov, slarov za sneje, strumfle in vsze drobno blágo kaj sze pri tej prilika' nūca.

Velika záloga 'zenszki krsčákov i rázno traletno i drobno blágo.

Szolidna posztré'zba! Niszike o'ene!

A. KIRÁLY

trg. Klobuki perilom in kratkim blagom
MURSKA SOBOTA.

RE MENJE ZA MAŠINE

RE MENJE ZA MAŠINE

ma na zalogi remenje za mašine vsake mére, cd najbolše fabrike remenja po originalni fabrični cenaj

Štefan Holzman

trgovina z ledrom
v MURSKI SOBOTI
Lendavska cesta 57.